GÜNAYDIN

usûra 25

Tıraşa bir başlarsam perdah perdah üstüne,
Ne nutuklar sallarım koltuk, külâh üstüne!

-Kürsü Berberi-

ANLAT DERDİNİ MARKO PAŞA'YA!

"Meltem" rumuzu ile bir okurumuz şöyle yazmış:

"Onsekiz yaşında bir kızım. Muhitimde güzel olduğumu söylerler. Fakat ne anneme, ne babama benziyorum. Annemin de babamın da sülâlesi hep koyu esmer olduğu halde ben açık sarışın çıkmışım... Acaba neden ?"

MARKOPAŞA:

Kızım, sen bunu bana sorma, babana sor.

*

Ayvalık'tan Bay K. K. Yazıyor:

"Paşam,

Midilli Adası Ayvalık'a çok yakındır. Midilli'den Yunan motorları sık sık Ayvalık'a gelirler. Yunanlı muçolar, başlarına siyah yünden örülmüş takkeler giyerler; bunların biçimi de çok çirkindir. Böyleyken, bizim Ayvalık esnafından bazıları, bu muço külâhlarından yaptırtıp kafalarına geçirdiler. Atatürk'ün yaptığı bir Kıyafet Kanunu var. Bu Yunan muçosu külâhları, bizim yobazların "İnadiye"denilen bere-

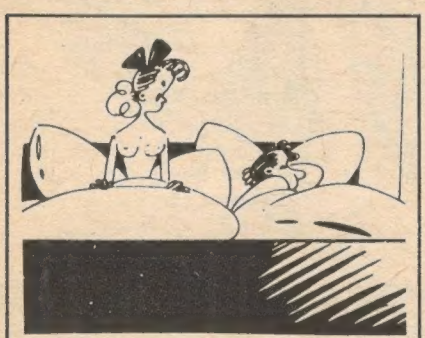

-Sevgilim, ilk bahar geldi artık...

relerinden bile çirkin. Kuzum paşam, bu nedir?

MARKOPAŞA: Düpedüz rezilliktir. Ne var ki, bu rezilliğin önüne geçilemiyor. Niçin yalnız Ayvalık'taki birkaç esnafın başına Yunan muçosu külâhı geçirdiğini görüyorsunuz da, yıllardan beri çocuklarımızın bile Cowboy denilen Amerikan sığır çobanlarına özendiklerini, Amerikan eskilerinin -iç çamaşırlarını bile- kapışıldığını görmezden geliyoruz. Geri kalmış toplum demek, salt ulusal geliri adam başına şu kadardan düşük toplum demek değildir. En önemlisi, geri kalmış toplum, kişiliğini yitirmiş toplum demektir. Bırakın başa geçirilen külâhları siz, böyle kişiliksiz toplum insanlarının başına çorap bile örülür.

*

Turhal'dan Bay M. G. Yazıyor:

Paşam efendim,

Ünlü sinema oyuncularından biri şöyle demiş: "Seks, kadının yüzündedir, nemli bir dudaktadır, tutkulu bir bakıştadır; yoksa çıplak vücutta değil..."

Siz ne dersiniz?

MARKOPAŞA: Sevgili okurum, hiç bir evde yatak odasına, doğrudan doğruya sokak kapısından girilmez. Daha önce, evin girişi, koridoru, salonu filan vardır. Çekici ve çağırıcı bir yüz, evet doğru... Nemli bir dudak, evet... (Onun için bizim Yeşilçam kızları sık sık dudaklarını yalar, yalanırlar, kediler gibi...) Sonra, dudaklar biraz aralık duracak da, dişlerin pırıltısı görünecek. Tutkulu bakış, evet bu da doğru... Ama bütün bunlar niçin? Bunların hepsi seks konserinin uvertürüdür.

inceleme

Yargıç Yürürse

Yazan: Hakkı Hukukî

Andre Martavalli (x) adında çok ünlü bir hukukçu vardır. (Tanıyanların bana da bildirmelerini rica ederim) Andre Martavalli'nin hukuk tarihinde derin bir iz bırakan "Kıyma Bana Hakkı!" adlı büyük bir hukuk kitabı vardır ki, bu büyük eser, hukuk literatürüne Kıyma Hakkı olarak girmiştir. İşte Andre Martavalli, Kıyma Hakkı adlı eserinin bir yerinde (İyi bir yerdir, cadde üstünde, manzaralı ve havadar) der ki:

"Adalet mülkün temelidir, öyleyse, sağlam olması için temelin oturaklı olması lâzımdır. (Nerde o eski oturaklı temeller!) Ve temel yerinden oynamamalıdır."

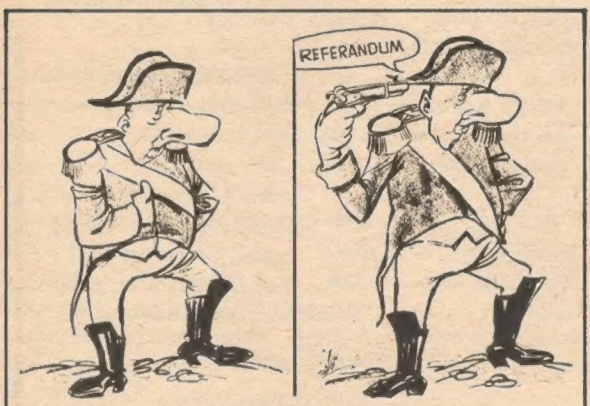

Geç kalmış Napolyon 'un sonu
Tahran(Karikatür dergisi)

meli ve herkesin emeli olmalı kendi ameli!"

Anlayana ne büyük lâf!..

Ünlü hukukçu Martavalli "Kıyma Bana Hakkı" adlı eserinin bir yerinde (Cilt 3, sayfa 452 bak! Tanıyamadın mı ne bakıyorsun?) yukardaki düşüncesini şöyle açıklamaktadır:

Şimdi, büyük hukukçu Martavalli'nin bu açıklaması üstünde biraz duralım. "Oturaklı" ne demektir? Şu demektir ki, herhangi bişey sık sık o yana, bu yana yürümemelidir. Yürürse, bu bir hafiflik alâmeti-dir. Nitekim, dikkat buyrulursa görülecektir ki, resmî dairelerde odacılar, kahveciler, küçük memureler, şunlar bunlar zırtpırt, içeri-dışarı girip çıktıkları, gidip geldikleri, durmadan yürüdükleri halde "Ekâbir" denilen zerzevat-ı kiram pek öyle yürümezler. Çünkü bu zerzevat, oturaklı ve tumturaklı kişilerdir. Hatta, Martavalli'nin bu sözünü, bizim atalarımız "Kendini kolla desinler ağır ol molla desinler" atasözü ile de doğrulamışlardır. Demek oluyor ki ---ne oluyor --- hem doğu ve hem batı kaynaklarına göre, yürümek makamın ciddiyeti ile bağdaşamaz. İşte bundan dolayıdır ki, yüksek mevkilerde bulunan zerzavata, yürüyüp de makamın ciddiyetini bozmasınlar diye makam otomobili verilmiştir. Hatta, meselâ Amerika'da yargıçlar hiç yürümezler ki, mehabetleri ve heybetleri ve heyetleri bozulmasın.

Şimdi, gelelim bize. (Buyrun rica ederim) Ankara olaylarının mahiyeti nedir? Yargıtay, Danıştay, Sayıştay üyeleri bir yürüyüş yap-

mışlardır. Dilimizde "Yargıç yürürse, dalgıç yüzer" diye bir söz vardır. Öyle değil mi? Bir yere gitmeleri gerekiyordu ise, o zaman yürümeleri değil, otomobile binmeleri gerekirdi. Martavalli, son derece kaba kâğıda basılmış olan "Kıyma Bana Hakkı" adlı eserinde bakınız (Cilt 5, sayfa 765 bakınız) ne diyor: "Büyük şehirlerde trafik tıkanıklığı olduğundan dairelerin paydos ve memurların çıktıkları, saatlerde otomobille giden, yürüyenden daha geç gider."

(*) MARTAVALLİ KİMDİR?

Son derece kaba kâğıda basılmış olan "Kıyma Bana Hakkı" eserinin müellifi Martavalli, sizden iyi olmasın çok iyi bir insan, oldukça İtalyan ve biraz Hıristiyandır. Almanya'da bulunduğu sırada, Almanya'daki Türk işçilerinden bazılarıyla aynı odada kaldığından --- ucuz olsun diye--- Türklere karşı çok derin bir sevgisi vardır. Hatta ünlü eserinde "Türk kahvesini çok severim, çünkü Brezilya'dan gelir" diyerek bu sevgisini belli etmiştir. Yazık ki büyük bilgin Martavalli daha pek yakınlarda, Milano'daki bir meyhanede bıçaklanarak, kendisinden tam istifade edileceği genç yaşında öldürülmüştür.

KOCAMAN LÂFLAR

● Frenklerin etiket, Osmanlıların teşrifat dedikleri şey, ağzı kapalı olarak esnemek sanatıdır.

● Köpeğiniz terliklerinizi getirmeye, karınız da havlamaya başladığı zaman, anlayın ki, artık balayınız bitmiştir.

● Eşkıya, ya paranızı ya da canınızı alır: oysa kadınlar ikisini birden alırlar.

● Bir kocanın evinde en çok sevdiği ses sessizliktir.

● Kompliman, parfüm gibidir, onu hiçbirimiz yutmayız ama içimize çekeriz.

● Erkekler, kadınların içlerinden neler geçirdiklerini bilselerdi, çok daha atılgan olurlardı.

● Siyaset, edebiyatın boynuna takılmış ağır bir taştır.

● İnsanlar, önce para kazanmak için sağlıklarını, sonra da sağlıklarını kazanmak için paralarını verirler.

● Kıskanç olan, hem zalimdir, hem de mazlum.

● Kötümser, gülün dikenli olmasına kızar; oysa iyimser onca diken içinde bile gülün bulunuşuna sevinir.

Bedri Rahmi Eyüboğlu'dan

taşlama

Yaaaaa ...

Vatan mübarektir kabuuul
Toprağı somun
Dikeni döşek
Uğrunda döğüşmeyen
Eşşoğlu eşşek
Ama ya dünyamızla birlikte başlayan sızı:Ekmek
Peki ya ekmek kadar eski vatan kadar gerçek
Ya erkekle dişi dişiyle erkek?

Sakal Makal
Yahut
Aferin oğlum Ahmet
Bu yolda devam et

Herifçioğlu Sen Mişel'de koyuvermiş sakalı
Neylesin bizim köyü,nitsin Mahmut Makal'ı
Esmeri,sarışını,kumralı,kuzgunî karası
Cebinde dört dilberin telefon numarası
Bir elinde telefon,bir elinde kesesi
Uyyy!..yesun oni nenesi
Yesun oni nenesi.

Selâm ile Haram

Biz dünyadan gider olduk
Kalanlara selâm olsun
Ama hep böyle gidecekse bu dünya
Kalanlara haram olsun.

SÜLEYMAN NÂZİF'TEN ANEKDOTLAR

* HERKES DARILIR

Talat Paşa, Dahiliye Nazırı, yani İçişleri Bakanıyken, Süleyman Nazif için şöyle demiş :

"Şu Süleyman Nazif'in yazmasını yasaklasak kendi darılır, yazmasına müsaade edince de herkes darılıyor..."

* KATİL GEÇİYOR !

Süleyman Nazif, 1908 meşrutiyetinin ilânında hürriyet kahramanı olarak anılan Enver Bey'i severdi. Ama Enver Paşa olarak İttihat ve Terakki'nin Harbiye Nazırı olunca onu artık sevmiyordu. Bu duygusunu şöyle anlatıyordu :

-Allah cezasını versin şu Enver Paşa'nın, zavallı Enver Bey'i katletti.

Bir gün otomobili içinde geçen Enver Paşa'yı gören Süleyman Nazif şöyle demiş :

-İşte, Enver Bey' in katili geçiyor...

* ANADOLU

İttihat ve Terakki iktidarında Anadolu vilayetleri için çıkarılan bir kanunu beğenmeyen ve ittihatçıların Anadolu'yu tanımadığını söyleyen Süleyman Nazif şöyle dermiş :

"Dahiliye nâzırı, Anadolu'yu, Anadoluhisarı sanıyor."

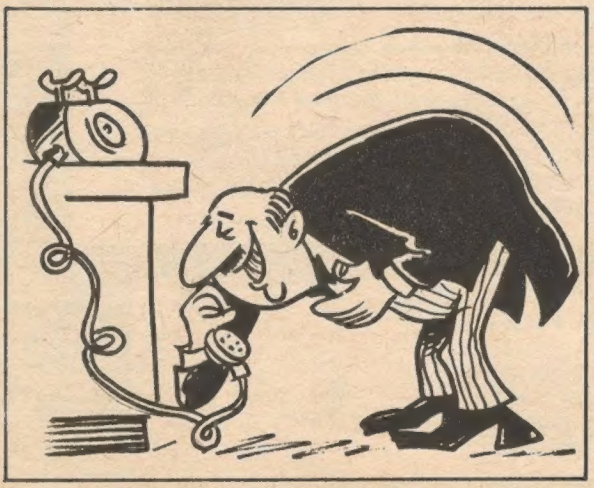

* ÜÇ KATIR

İkinci Dünya Savaşı Mütarekesinden sonraki günlerde Süleyman Nazif birkaç arkadaşıyle Beyoğlu'nda bir pastanede otururken, caddeden iki katırın çektiği bir İngiliz nakliye arabası geçiyormuş. Bu arabaya, birkaç yüklü araba daha ekliymiş. Orda bulunanlardan biri,

-Bu kadar yüklü arabaları iki katır nasıl sürüklüyor? diye şaşmış görününce Süleyman Nazif,

-Bu bir şey mi ki, demiş, koca Osmanlı İmparatorluğunu üç katır sürükledi...

* KUDUZ AŞISI

Süleyman Nazif, büyük bir edip olduğu kadar da herkesin diline düşmekten korktuğu büyük bir hicivciydi. Onun diline düşmekten dostları o kadar korkarlardı ki, bir akşam içki sofrasında Süleyman Nazif,

-Aman, dilimi ısırdım, ben şimdi ne yapacağım? deyince, orda bulunan Salâh Cimcoz,

-Çabuk, çabuk ... demişti, hemen koş, kendine bir kuduz aşısı yaptır !

KARA MİZAH ÖRNEKLERİ

Fransız

HARDALSIZ OLMAZ!

Alman işgali sırasında ve kıtlık günlerinde iki dost Paris'de karşıla - şırlar. Biri, öbürünün kulağına eğilir,

- Şöyle iyi kızarmış bir buta ne dersin?diye fısıldar.

İyice umutlanan ve ağzı sulanan dost,

- Bayılırım... Bayılırım... derken öbürü,

- Çok iyi..der, ama biraz hardal sür de ye olmaz mı?

ÖNEMLİ BİŞEY

Başhekim, sabah erken hastaneye gelir ve nöbetçi doktora,

- Eee, ne var ne yok bakalım?der.

- Önemli bişey yok.. Yalnız "Temarüz" dediğiniz hasta bir saat önce öldü..o kadar..

- Şimdi gecelerini nerde geçiriyorsun?

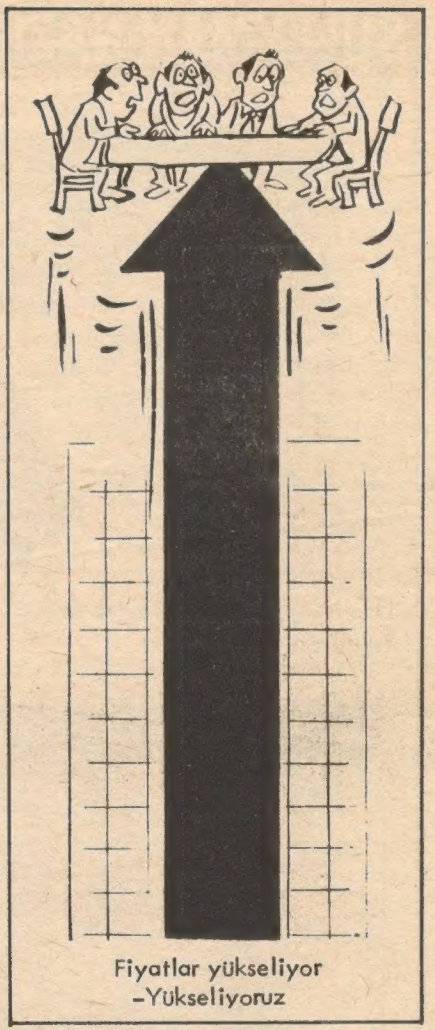

Fiyatlar yükseliyor
-Yükseliyoruz

HEP TUTTURURLAR

Muharebe bitmiş, akşam karanlığı inmiş, tezkereciler savaş alanından ölüleri topluyor. Birden, zayıf bir ses duyulur :

- Ne yapıyorsunuz yahu.. Ben ölü değilim be...

-Amma iş be.. Bunlar da hep ölmedim diye tuttururlar....

AZERBEYCAN KARİKATÜRLERİ

"Bakû'da çıkan«KİRPİ»adlı mizah dergisinden„

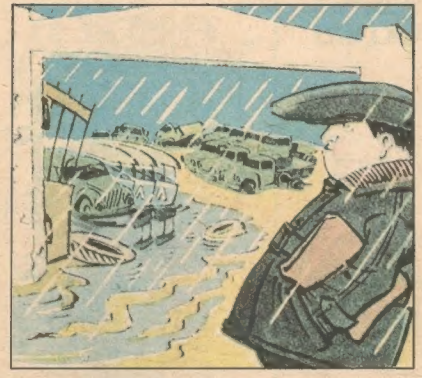

Devlet Malı

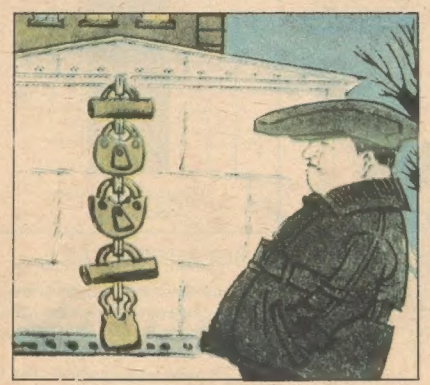

Kişisel Mal

–Hayvanın kuyruğunu neden düğümlüyorsun?
–Ahır tamir edilecek de unutmıyayım diye...

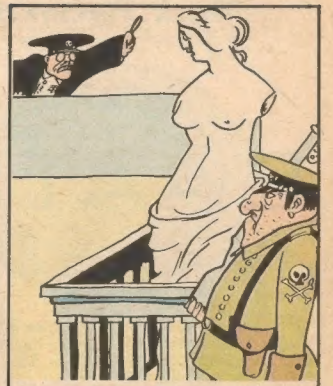

YUNANİSTAN'DA
–Sayın Yargıç ! Sanık komünist akrabalarından hediye bekliyor

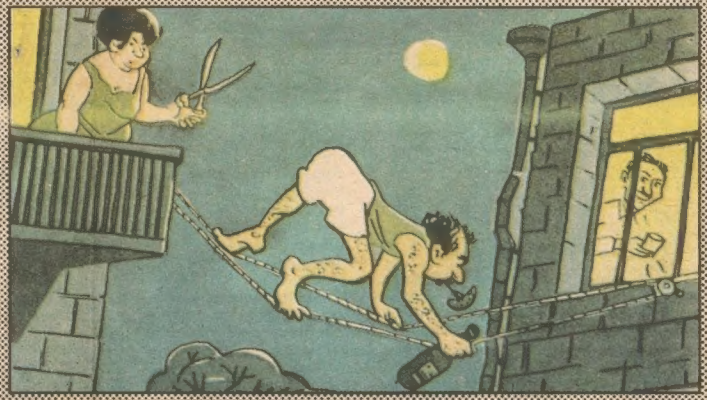

Mark Twain'den bir Hikaye:

SAATİM

Güzel yeni saatim on sekiz ay arızasız işlemişti. Ona artık zaman hakkında verdiği hükümlerde yanılmaz bir hâkim gözü ile bakmaya başlamıştım.

Derken bir gün bu saat nasılsa elimden düştü. Yüreğim birdenbire burkuldu: " Eyvah bir felâket geliyor" dedim.

Ama garip değil mi saate hiçbir şey olmamıştı. Yine eskisi gibi "Çıtır çıtır" işliyordu.. Ama ne olur ne olmaz diye onu bir saatçiye muayene ettireyim, dedim. Demez olaymışım.

Herif saati evirip çevirdikten sonra"Dört dakika gerisi var. Regülatörü biraz ileri sürmeli" dedi.

Ben hemen elleri ne sarılarak," Aman, saate kıyma" diye bağırdım.

Saatçi eline geçen saatin bir daha kurtulmasına imkân var mıdır?

O büyük bir soğukkanlılıkla regülatörü ileri sürdü ve saati bana teslim etti.

Saatteki dört daki ka geriliğe çare bulunmuştu. Fakat bu defa ileri gidiyordu. Hem de anlaşılmaz bir süratle. Bir hafta içinde saatim âdeta bir humma hastalığına tutuldu ve nabız saatte yüz elliye çıktı.

İki ay içinde şehrin en iyi kronometrelerini geride bırakmış ve takvimlerin gösterdiği zamanı tam kırkdört gün aşmıştı.

Daha sonbahar "Elveda" demeden o bize sobaları yaktırıyor, kış karlarının zevkini tattırıyordu.

Borçlarımı vadelerinden iki ay önce ödüyor, ev kiralarını vakti gelmeden veriyordum.

Sonunda onu bir kere daha tamire götürmeye mecbur oldum. Saatçi gözüne tahtalardan tek gözlük taktıktan sonra makinenin içine baktı. Önce tozunu silmek ve yağlamak lâzım, dedi, sonra da düzeltiriz.. Sekiz gün sonra bir uğrayın.

Saat bu suretle temizlenip ayar edildikten sonra uzun ve muntazam fasılalarla çalan bir çan gibi ağır ağır yürümeye başladı. Bu defa trenleri, randevuları kaçırıyor, borçlarımı gününde ödemediğim için protesto ediliyordum. Önce takvimdeki günün arifesini, daha sonra bir hafta, birkaç hafta, birkaç ay öncesini yaşamaya başladım. Dünya ve insanlar ilerliyor, gözümden kayboluyor, ben durmadan eski tarihe doğru geri gidiyordum. Öyle ki mi-

zedeki mumyalara karşı içimde bir sevgi uyanmaya başladı ve son vakalara dair onlardan taze havadis almak isteğine kapıldım.

Sonunda tekrar saatçiye dönüş.

Herif bu defa makineyi gözümün önünde parça parça açtı ve silindirin şişmiş olduğunu söyledi.

Üç gün sonra saatçinin himmetile silindirdeki şiş inmiş ve alet eski tabiî orantısına dönmüş bulunuyordu.

Ama bu defa da ona başka bir arıza musallat olmuştu. Durup dururken titriyor, gıcırdıyor, hırıldıyor, öksürür aksırır gibi sesler çıkarıyordu.

Bu defa baş vurduğum saatçi zemberek yaylarının bozulmuş olduğunu söyledi ve benimle hemen bir fiyat kararlaştırarak tamire başladı.

Ben de "Çok şükür, bu bunalımlara göre arıza daha önemli bir şey değilmiş" diye sevindim.

Yalnız bu defa da başka bir belâya çattık, saat hızlı hızlı işlerken birdenbire duruyor, sonra yine kendiliğinden koşmaya başlıyarak kaybettiği zamanı telâfi ediyordu. Saatçiye bir şey demeye hakkım yoktu. Çünkü saat başında bütün rötarları kapamış, öteki kronometrelerin bulunduğu noktaya yetişmiş bulunuyordu.

Yeni saatçi daha esaslı bir tamirden sonra bu derde de bir çare buldu. Yalnız bu defa saatin camı sıkışmış olduğundan akrep ile yelkovan birbirinin üstüne biniyor, yelkovan akrebi hızlılaştırmaya çalışırken akrep onun boynuna asılarak geri bırakmaya uğraşıyor ve böylece bu iki iğne iki hayvan gibi birbirile dişiyordu.

Saate daha şişkin bir cam taktırdıktan sonra bu iki kavgacıyı birbirinden ayırdık. Fakat bu defa başımıza daha esaslı bir dert çıktı.

Saatim yarım gün doğru dürüst işledikten sonra birdenbire saraya tutulmuş gibi içinde bir boşanma oluyor, bütün aletler bir arı kovanı gibi vızıldamaya başlıyordu. Akreple yelkovana olağanüstü bir sürat geliyordu. Öyle bir sürat ki bu iki iğnenin cinsiyetleri tefrik edilmiyor, kendileri ortadan kaybolarak saatin yüzüne ince bir örümcek ağı kaplanmış gibi oluyordu.

Telâşla koştuğum saatçi yine bütün aletleri sökerek saati muayene ederken ben de onu dikkatle muayene ettim.. Kendisinin bir buhar kazanının altına kömür atmayı beceremediği için işinden kovulmuş bir eski bildik olduğunu görmiyeyim mi!

Saati elinden kaptığım gibi kafasına vurarak darma dağın ettim. Onlar da kurtuldu. Ben de kurtuldum.

BİR SİZDEN

o KOMİK ŞEY

Sir Aleksandr Fleming'e, bir toplantıda, penisilini ilk buluşunda mikroskoptan bakarken ne düşündüğü sorulmuştu. Fleming biraz düşündükten sonra,

-Özdenlikle söylemek gerekirse, dedi, kendi kendime "Amma komik şey!" demiştim.

o KİM KİME BORÇLU

Ünlü komedyen Joe Frisco, çok sevdiği at yarışlarında o gün üzgündü. Çünkü, müşterek bahis için parası yoktu. Rastladığı bir arkadaşından elli dolar borç istediyse de arkadaşı üstünde olan yirmibeş doları verdi.

Aradan uzun zaman geçmişti. Alacaklı parasını isteyince Joe Frisco,

-İşte bu iyi, dedi, yahu kim kime borçlu?.. Ben senden elli dolar istemiştim, sen bana yirmibeş dolar verdin, daha yirmibeş dolar bana borcun var...

o ÜZÜLME

Sofia Loren'e bir genç figüran kız dert yanıyordu:

-Ah, ben niçin artist yaratılmışım Allahım...

Çok üzülen Sofya Loren, omuzunu okşayarak kızı teselli etti:

-Boşuna üzülme, artist değilsin, artist değimsin!..

o ACILI SAHNELER

Bir basın toplantısında avanak bir gazeteci, Vittorio de Sica'ya,

-Oynadığınız filmlerde acılı sahneleri çok iyi canlandırıyorsunuz, nasıl oluyor? diye sordu.

Sica,

-Bu, rejisör yardımcısının başarısı, dedi, böyle sahneler gelince, ya bir çekiçle ya bir sopayla ayağıma öyle bir vurur ki.

o MUCİZE

Paplo Picasso'ya bir mucizeye tanık olup olmadığını sordukları zaman,

-Evet, dedi, Rubens bir mucizedir.

-Rubens'in eserlerini gerçekten mucize olarak mı görüyorsunuz?

-O anlamda değil... Rubens, hayatında iki bin kadar tablo yapabilmişti, oysa bugün elde dört bin tablosu var, mucize olan işte bu...

Azerbeycan (Kirpi dergisinden)

BİR BİZDEN

* ŞANSIM YOKTUR

TAN Gazetesinde çalıştığı sırada Aziz Nesin, patronu Halil Lutfi'den elli lira avans istedi. Halil Lutfi sordu:

-Ne yapacaksın?

-Bir alacaklım gelecek, ona vereceğim.

-Peki, alacaklın gelince, gel al parayı...

Aziz Nesin, parayı hemen vermesi için üsteledi. Halil Lütfi de alacaklısı gelince vermek için direndi. Kızan yazar,

-Peki, neden şimdi vermiyorsunuz? dedi. Halil Lütfi çok sakin,

-Yahu, dedi, insan halidir bu, bakarsın senin alacaklın ölüverir, sen borcunu ödemekten kurtulursun.. Belli olmaz, alacaklın gelinceye kadar sen ölürsün, o zaman da ben avans vermekten kurtulurum...

Aziz Nesin,

-Benim şansım yoktur, dedi ne alacaklım ölür, ne ben ölürüm, bende bu şanssızlık varken, siz ölürsünüz de alacaklıya rezil olurum. İyisi mi siz parayı hemen verin...

* TELGRAF ÇEK

Yusuf Ziya Ortaç, konuşmak için numarasını çevirdiği telefonun meşgul olmasına çok sinirlenirdi. Bir gün, eşiyle konuşmak için Akbaba idarehanesinden evinin telefon numarasını çevirdi, ama meşguldü telefon.. Az sonra yine telefon etti, yine meşgul... Kızı Gülden'in arkadaşlarıyle telefonda konuştuğunu anlamıştı.

İdare Müdürüne seslendi:

-Ahmet Beeey!.. Hemen bizim eve bir telgraf çek, Gülden telefonu kapasın, annesiyle konuşacağım.

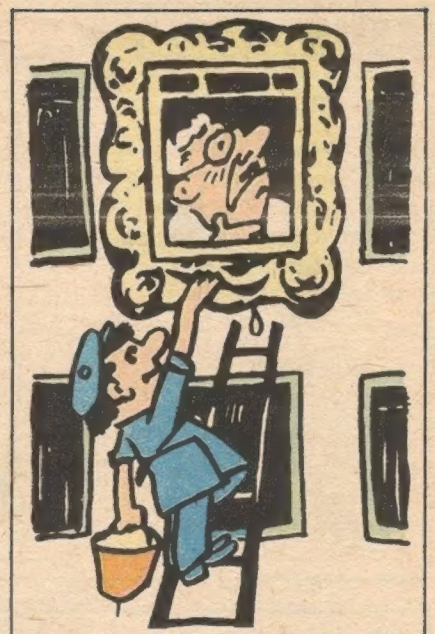

BAŞKANIN PENCERESİ
Azerbeycan (Kirpi Dergisi)

* ORHAN VELİ ANLATIYOR

Bir gün Yahya Kemal'le konuşuyordum. Bana apartmanları göstererek dedi ki:

"Köşkleri var, arabaları var, halayıkları var. Fakat hiç bir zaman bizim duyduklarımızı duymuyorlar, bizim düşündükleri-mizi düşünemiyorlar. Biz düşünüyoruz, düşünülmüş halde, kendilerine anlatıyoruz, yine anlamıyorlar.

54

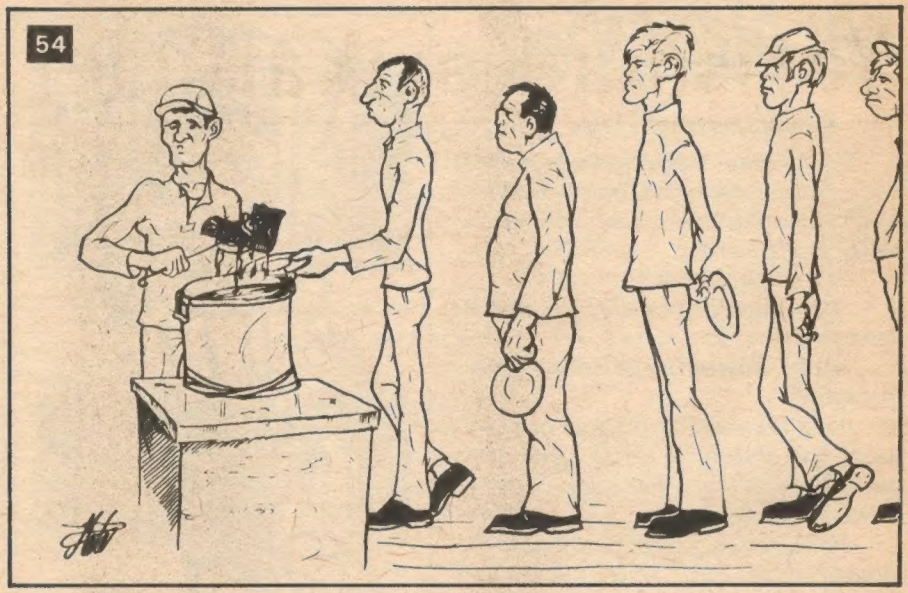

55

56

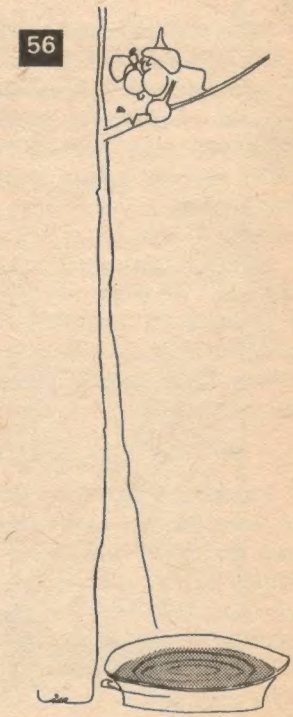

Tedbir

Yarışma Karikatürleri

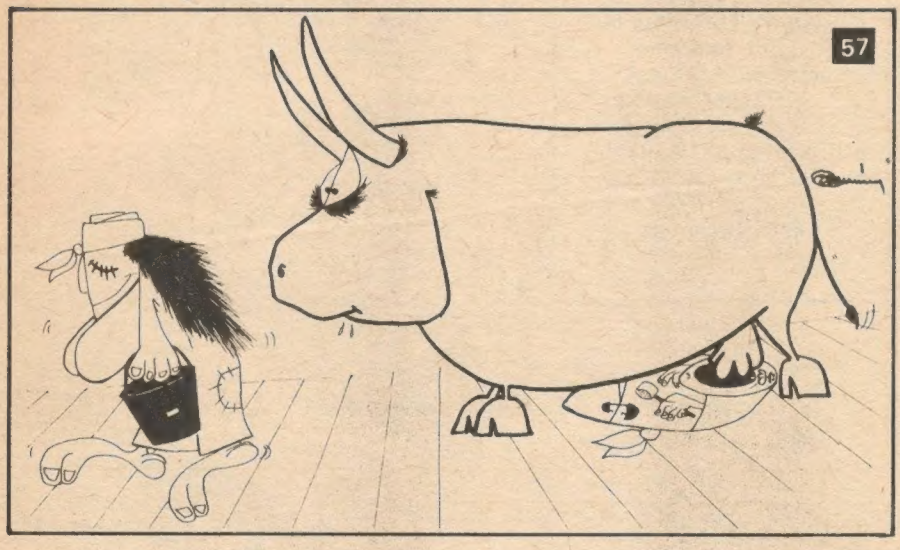

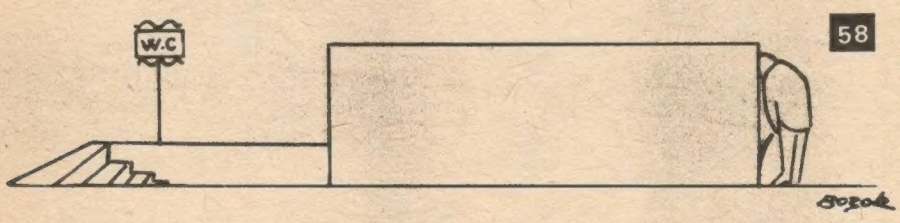

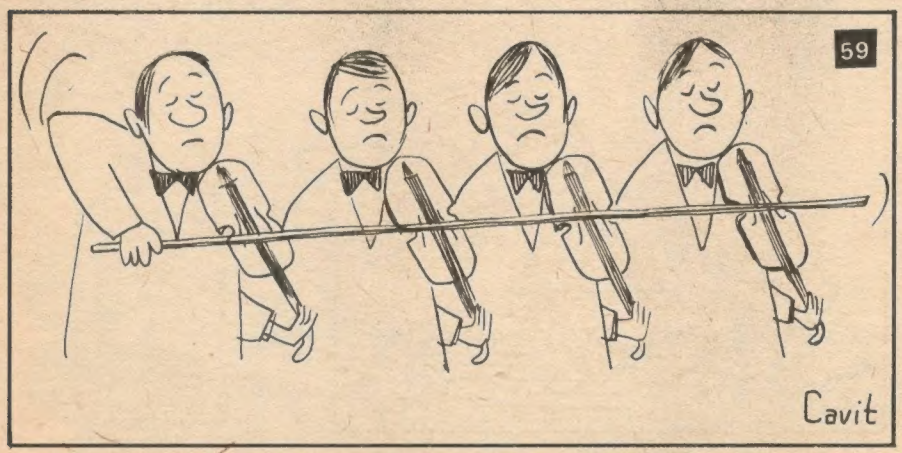
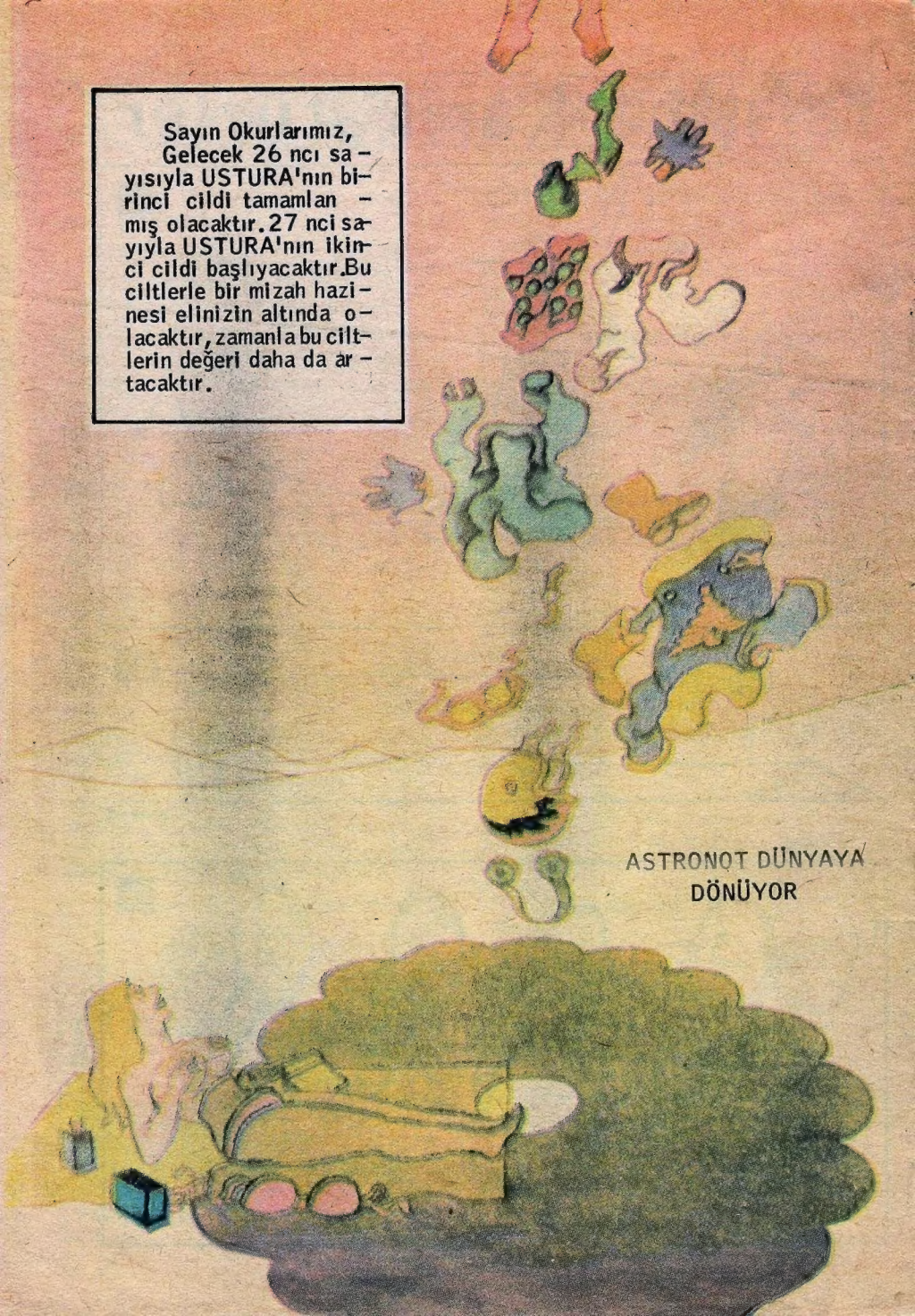
Sayın Okurlarımız,
Gelecek 26 ncı sayısıyla USTURA'nın birinci cildi tamamlanmış olacaktır. 27 nci sayıyla USTURA'nın ikinci cildi başlıyacaktır. Bu ciltlerle bir mizah hazinesi elinizin altında olacaktır, zamanla bu ciltlerin değeri daha da artacaktır.